

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/19060-4
Saksbehandler Rune Holbek

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	06.02.2025

Søknad om tilskudd til bygningsvern for 2025 – Aust-Agder museum og arkiv IKS og Vest-Agder-museet IKS

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Agder fylkeskommune bevilger 1 750 000 kroner til Vest-Agder-museet IKS og 850 000 kroner til Aust-Agder museum og arkiv IKS, til restaurering og istandsetting av verneverdige og fredede bygninger som forvaltes av de to institusjonene, slik det kommer frem i saken. Samlet bevilges 2,6 mill. kroner.
2. Bevilgningene fra fylkeskommunen forutsetter at finansieringsplanene blir realisert i tråd med søknadene.
3. Bevilgningene er i henhold til vedtatt årsbudsjett, og belastes ansvar 500202 – aktivitet 472 – prosjekt 50020213.

Vedlegg

2025 søknad tilskudd bygningsvern AAmA

Søknad - Vest-Agder-museet, Agder fylkeskommune 2025, separat søknad bygningsvern

Femårsplan bygningsvern 2025-2029

5-årsplan bygningsvern - kun istandsettingsprosjekter

Sammendrag

Vest-Agder-museet IKS (VAM) har søkt Agder fylkeskommune om 2 mill. kroner, og Aust-Agder museum og arkiv IKS (AAMA) har søkt om 2,25 mill. kroner til bygningsvernprosjekter ved museene i 2025.

Budsjettrammen til bygningsvern i museene er i 2025 på 3,5 mill. kroner. Av denne rammen er 900 000 kroner tidligere bevilget AAMA, til lønnsgaranti for stilling knyttet til Setesdal bygningsvernsenter.

Fylkeskommunedirektøren foreslår å bevilge 1,75 mill. kroner til hvert av museene knyttet til istandsetting av flere viktige bygg. For AAMAs del kommer det allerede bevilgede beløpet på 900 000 kroner i fratrekk, slik at den nye bevilgningen er på 850 000 kroner.

Saksopplysninger

VAM forvalter 130 bygninger hvorav 104 av disse er antikvariske bygg. Det betyr at de enten er fredet, regulert til bevaring eller bevart på grunn av bygningens antikvariske egenverdi/formidlingsverdi. Om lag 40 av bygningene er enten fredet eller under fredning.

AAMA eier/forvalter 88 antikvariske bygg, som enten er fredet, regulert til bevaring eller bevart ut fra byggenes egenverdi/formidlingsverdi. AAMA har flere bygg som er unike eller som det ikke finnes mange andre av, og som det derfor er viktig å ta godt vare på.

Fylkestinget vedtok å avsette 3,5 mill. kroner i budsjettet for 2025 til bygningsvern ved museene. Av dette beløpet er det allerede bevilget 900 000 kroner til lønnsgaranti for en stilling knyttet til Setesdal bygningsvernsenter, jf. vedtak i hovedutvalget 16.11.2022 sak 63/22.

VAM har levert en søknad om tilskudd til bygningsvern datert 18.06.2024. AAMA har levert en søknad om tilskudd til bygningsvern datert 28.11.2024.

VAM ønsker å prioritere følgende prosjekter i 2025:

1. Istandsetting bakgårdene i Bygada
2. Istandsetting «Vestre-Strandgate 44», Kristiansand museum
3. Maling Bygada, Kristiansand museum
4. Istandsetting stallen og Kjellebergburet, Setesdalstunet, Kristiansand museum
5. Istandsetting vinduer, våningshuset på Eikentunet, Kristiansand museum
6. Istandsetting Åptahuset, Lista museum
7. Istandsetting låve og stabbur, Lista museum
8. Istandsetting «arbeideren», Kristiansand museum
9. Istandsetting Mørchs paviljong, Kristiansand museum
10. Istandsetting Frostestad Mølle (Sjølingstad), Lindesnes

AAMA ønsker å prioritere følgende prosjekter i 2025:

11. Istandsetting av Merdøgaard museum, skipperhuset
12. Istandsetting av Husmannsplassen Hagen, Bygland
13. Istandsetting av Tveitetunet
14. Lønnsgaranti Setesdal bygningsvernsenter

Det er samlet søkt om 4 250 000 kroner, inkludert allerede behandlet sak om lønnsgarantien til Setesdal bygningsvernsenter. I tillegg har de to institusjonene samlet 2,8

mill. kroner til gode hos fylkeskommunen til pågående bygningsvernprosjekter. Det foreslås derfor å prioritere bevilgninger til ferdigstilling av disse pågående prosjektene. Til nye prosjekter gis et mindre beløp, slik at arbeid kan igangsettes og følges opp med bevilgninger i løpet av økonomiplanperioden.

Fordeling av tilskudd til de omsøkte prosjekter kommer fram av tabellen under. Museene vil også søke private stiftelser, fond og kommunene om støtte. Museenes egeninnsats i form av lønn til fast ansatte er ikke synliggjort i tabellen.

Prosjekter	VAM	AAma	AFK – omsøkt	AFK – foreslått bevilget	Stiftelser, fond og kommuner	Totalt for 2025
Kristiansand museum, bakgårdene, Bygada	100 000	-	200 000	200 000	100 000	400 000
Kristiansand museum, Sjøfarten	-	-	200 000	200 000	200 000	400 000
Kristiansand museum, maling i Bygada	150 000	-	150 000	0	-	300 000
Kristiansand museum, Stallen, Setesdalstunet	-	-	250 000	250 000	150 000	400 000
Kristiansand museum, Kjellerbergburet, Setesdalstunet	100 000	-	100 000	100 000	100 000	300 000
Kristiansand museum, Våningshuset, Eikentunet	100 000	-	200 000	200 000	-	300 000
Lista museum, Åptahuset	150 000	-	150 000	150 000	-	300 000
Lista museum, Løe og stabbur Vanse	100 000	-	300 000	300 000	-	400 000
Kristiansand museum, Mørchs paviljong	100 000	-	200 000	100 000	100 000	400 000
Frotestad mølle, Sjølingstad i Lindesnes	-	-	250 000	250 000	200 000	450 000
SUM VAM	800 000		2 000 000	1 750 000	800 000	4 300 000
Skipperhuset Merdøgård	-	450 000	700 000	400 000	150 000	1 250 000
Husmannsplassen Hagen	-	100 000	400 000	200 000	100 000	600 000
Tveitetunet – sluttfinansiering	-	200 000	250 000	250 000	-	450 000
Lønnsgaranti bygningsvernseret i Setesdal (tildelt tidligere)	-	-	900 000	900 000	-	900 000
SUM AAma		750 000	2 250 000	1 750 000	250 000	3 200 000

Vurderinger

De regionale museene forvalter en viktig del av Agders verneverdige bygningsmasse, og istandsetting og vedlikehold av museenes bygningsmasse er derfor en høyt prioritert regional oppgave.

På bakgrunn av museenes årlige statistikkrapportering og budsjettsøknader vurderer Kulturdirektoratet museene i det nasjonale museumsnettverket. I vurderingen for 2023 påpekes det at etterslepet på vedlikehold av museenes antikvariske bygninger og anlegg i Agder er betydelig.

Fylkeskommunedirektøren mener det er riktig å prioritere ferdigstilling av de prosjektene som har pågått over en periode, og som samtidig har ubrukte tilskuddsmidler stående hos fylkeskommunen. Det bør settes som en forventning fra fylkeskommunen sin side at disse prosjektene blir ferdigstilt.

Fylkeskommunedirektøren vurderer videre at en videreutvikling av samarbeid om bygningsvern mellom de to regionale museene er et riktig grep for å redusere dette etterslepet. På den bakgrunn er det ønskelig med en felles langsiktig plan for bygningsvern fra de to regionale museene om tilskudd til bygningsvern som følges opp i nylig vedtatt samarbeidsavtale mellom institusjonene.

Regionplan Agder 2030

Fylkeskommunedirektøren mener at tildeling av midler til vedlikeholds- og istandsettingsprosjekter ved museene generelt er i tråd med satsingsområdene i Regionplan Agder 2030. Tilskuddet er med på å oppnå følgende mål i Regionplan Agder 2030:

- Utvikle modeller for samskaping mellom aktørene innen immateriell kulturarv.
- Tilrettelegge kulturelle satsninger og regionens kulturarv for helhetlig attraksjonsutvikling.
- Videreutvikle bibliotek, museer, kulturskoler, ungdomshus, fritidsklubber og idrettsanlegg som arenaer for aktivitet, læring, debatt, mangfold og inkludering.
- Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern.
- Bruke kunst, kultur, idrett, arenaer for tro og livssyn, samt kommersielle møteplasser for å øke stedskvalitet og skape folkeliv.
- Øke antall læreplasser innen utdanningsprogram hvor det er behov for arbeidskraft.

Prosjektene er positive for barn og unge som vil få anledning til å oppleve den unike bygningsarven i regionen.

Økonomiske konsekvenser

Agder fylkeskommune bevilger 1 750 000 kroner til Vest-Agder-museet IKS i 2025 fordelt på følgende prosjekter:

- Istandsetting av bakgårdene i Bygada, Kristiansand museum (200 000 kroner).
- Istandsetting av Sjøfarten, Kristiansand museum (200 000 kroner).
- Istandsetting av Stallen, Setesdalstunet, Kristiansand museum (250 000 kroner).
- Istandsetting av Kjellebergburet (Setesdalstunet), Kristiansand museum, (100 000 kroner).
- Istandsetting av Våningshuset (Eikentunet), Kristiansand museum, (200 000 kroner).
- Istandsetting av Åptahuset, Lista museum, (150 000 kroner).
- Istandsetting av Løe og stabbur, Lista museum, (300 000 kroner).
- Istandsetting av Mørchs paviljong, Kristiansand museum, (100 000 kroner)
- Istandsetting av Frostestad mølle, Lista museum (250 000 kroner)

Agder fylkeskommune bevilger 850 000 kroner til Aust-Agder-museum og arkiv IKS i 2024 fordelt på følgende prosjekter:

- Istandsetting av skipperhuset, Merdøgaard museumsanlegg (400 000 kroner).
- Istandsetting av husmannsplassen Hagen, Setesdalsmuseet (200 000 kroner).
- Istandsetting av Tveitetunet (sluttføring), Setesdalsmuseet, (250 000 kroner).

Bevilgningen belastes ansvar 500202, aktivitet 472, prosjekt 50020213.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at saken blir vedtatt som foreslått.

Kristiansand, 14.01.2025

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør